

MVG

Information från Miljösamverkan Västra Götaland
nr 3 april 2000

- [Ny verksamhetsplan](#)
- [Miljösamverkan i Svenska Miljönätet](#)
- [Inköpare svarade på frågor](#)
- [Avsparkat i Göteborg och Skövde!](#)
- [Förbjudet köldmedium används](#)
- [Ett pussel för miljön](#)
- [Blästring av fartygsskrov](#)
- [Kontakta oss](#)
- [MVG](#)

Ny verksamhetsplan

Miljösamverkans verksamhetsplan beslutades av styrgruppen 1 februari. Här följer en kort sammanfattning av vad verksamhetsplanen anger att vi ska jobba med i år.

Som tidigare är verksamheten uppdelad i ett antal delprojekt. Några av dessa har funnits med redan tidigare, medan andra är nya. Sammanlagt finns femton delprojekt med, varav tio placerats i prioritetsgrupp ett.

Prioriterade

Tillsyn på verkstadsindustrier är ett nytt delprojekt. Här ska en handledning tas fram för hur tillsynen kan bedrivas, och avsikten är också att försöka genomföra en gemensam tillsynskampanj för de kommuner som så önskar.

Nytt är också *Spridning av kemiska bekämpningsmedel*, som också syftar till en handledning och en tillsynskampanj.

Samma gäller även det nya *Hälsoskadligt buller på diskotek m.m.*, men här kan det även handla om att ge information till arrangörer m.fl.

I de tre nämnda delprojekten kommer den närmare planeringen att handhas av nya projektgrupper som nu håller på att ta form.

Tillsynsmetodik är ett nytt delprojekt som kan handla både om generella metodfrågor (systemtillsyn och detaljtillsyn, "tillsynspsykologi" etc) som mer konkreta frågor med anknytning till respektive tillsynsområde. Ett av syftena med detta delprojekt är att få igång en diskussion och erfarenhetsutbyte mellan inspektörerna i länet.

Anmälningssärenden enligt miljöbalken ska ge service till miljökontoren i en fråga som har särskild aktualitet just i år. Till sista december måste nämligen alla anmälningsskyldiga miljöfarliga verksamheter (industrier, verkstäder m.m.) som inte tidigare anmält sin verksamhet ha kommit in med en anmälan till kommunens miljökontor. Miljösamverkan kommer därför att sammanställa informationsmaterial, blanketter m.m. som tagits fram på andra håll i landet, och om det visar sig behövt ta fram eget, kompletterande material.

Delprojekt som fortsätter från förra året är *Inomhusmiljö, Miljöanpassad upphandling, Uppföljning av PCB-Fria Fogar* och *Handledning för kemikalietillsyn*.

Liksom förra året finns också ett delprojekt om *Miljösamverkans fortsättning* med. Det är viktigt med en bättre framförhållning än hittills: En verksamhetsplan för 2001 bör, i alla fall i sina huvuddrag, vara klar i början av hösten 2000. En enkät till kontaktpersonerna ska därför genomföras i maj.

Detta innebär inte att vi nu kan säga något om huruvida Miljösamverkan verkligen kommer att fortsätta efter 2000. Det är en fråga som huvudmännen avgör senare.

Om vi hinner....

Att följande delprojekt hänförs till prioritet två innebär inte att det i sig avser mindre angelägna frågor, utan det handlar närmast om en bedömning av vad som är rimligt att hinna med. Medger resurserna det kommer vi också att beta av dessa: *Mall till policy enskilda avlopp* (kommer troligen att komma igång snart, eftersom en projektgrupp håller på att ta form redan nu), *Kampanj avvecklingsämne*, *Erfarenhetsåterföring miljöbalken*, *Flamskyddspolicy* och *Uppföljning av vedeldningspolicyn*.

Hela verksamhetsplanen kan läsas på Miljösamverkans hemsida www.vgregion.se/miljo klicka på Miljösamverkan.

Lasse Lind

[Till Innehåll](#)

Miljösamverkan i Svenska Miljönätet

Information om projekt, handledningar med mera som tas fram inom Miljösamverkan, blir nu lätt tillgänglig inte bara för deltagarna utan för alla miljöintresserade! Flertalet dokument kommer efter hand att kunna sökas i Svenska Miljönätet, där Västra Götalandsregionen är medlem. Adressen är www.smn.environ.se men du kan enklast klicka dig in på logotypen som finns på Miljösekretariatets hemsida på Västra Götalandsregionens webbplats (www.vgregion.se), under Regional Utveckling, och rubriken "miljö".

Svenska Miljönätet är samlingsplatsen för aktuell information om den svenska miljön. Medlemmarna som består av c:a 100 myndigheter, organisationer och företag ansvarar för informationsinnehållet.

Miljönätet gör det mycket lätt att söka och hitta rätt uppgifter. Det finns till exempel möjlighet till fritextsökning. Databasen drivs av Naturvårdsverket. Det är gratis att vara medlem, men man måste klassificera och göra sina dokument sökbara med så kallade metadata.

Västra Götalandsregionens webbplats är under ombyggnad, och sedan en tid har till exempel startsidan en ny design. Vi väntar på att Miljösekretariatets egna hemsida ska bli strukturerad enligt våra önskemål. Det är meningen att vi själva ska få lägga in vårt material på webbplatsen, men de tekniska förutsättningarna saknas fortfarande. Därför är sökbar information från Miljösekretariatet inte med i Svenska Miljönätet ännu.

Ingrid Horner, Miljösekretariatet, tel 033-17 48 24
ingrid.horner@SNABELAvregion.se

[Till Innehåll](#)

Inköpare svarade på frågor

Trettio tre av kommunerna besvarade den enkät som Miljösamverkans Projektgrupp för Miljöanpassad upphandling skickade ut till

inköpscheferna före årsskiftet.

Syftet var att få en lägesbild av hur det går med miljöanpassad upphandling (MAU) i kommunerna, och att få veta vilket stöd som efterfrågas för att kunna utveckla miljöanpassad upphandling. En närmare utvärdering av enkäten återstår att göra när detta skrives, men bl.a. följande kan konstateras efter en snabbgranskning av enkätsvaren:

- Många kommuner har en policy för hur MAU ska bedrivas
- Många använder sig av Västernorrlandspärmen som stöd för arbetet
- Det finns flera grupperingar av kommuner i länet som samarbetar med varandra i inköpsfrågor (ofta med något varierande sammansättningar från gång till gång)
- Inköparna har liten kunskap om MAU vid upphandling av tjänster, byggtreprenader samt bygg- och inredningsmaterial
- Miljökrav ställs generellt vid upphandling av främst livsmedel, tvätt- och rengöringsmedel, kontorsmateriel, papper och bränslen
- Inköparna önskar mer stöd i form av utbildning, hjälp med uppföljning/utvärdering och bättre underlag för att ställa miljökrav

Fortsatt arbete

Utifrån enkätresultatet kommer projektgruppen att ta ställning till hur det fortsatta arbetet ska inriktas. De förslag som diskuteras är att hjälpa kommunernas inköpare med att tillämpa EKU-delegationens kommande inköpsmanual genom att ordna utbildningar på lokal eller regional nivå i länet, att vikta miljökraven dels inbördes, dels gentemot övriga krav i upphandlingen och att anvisa metoder för uppföljning av MAU.

Det kan också vara viktigt att EKU-delegationen får ta del av enkätresultatet. EKU-delegationen är knuten till Miljödepartementet och har i uppgift att främja miljöanpassad upphandling.

För mer information kontakta Lars Sylvén, tel 0501-634 34, lars.sylvén@SNABELAmariestad.se.

[Till Innehåll](#)

Avsparkat i Göteborg och Skövde!

Miljösamverkans Projektgrupp PCB hade bjudit in till avsparksmöten i Göteborg och Skövde, 7 respektive 11 februari.

Syftet var att ge en bakgrund till problemet PCB i fogmassor, presentera den handledning som tagits fram och att svara på miljökontorens frågor inför deras arbete med att informera och uppmana fastighetsägare att inventera och sanera byggnader med PCB-haltiga fogmassor.

Mötena var välbesökta, 39 av länets 49 kommuner var representerade och sammanlagt deltog 55 personer, de flesta från miljökontoren. Några deltagare kom också från Västfastigheter, Länsstyrelsen och Göteborgsregionens Kommunalförbund.

Medverkade gjorde, utöver projektgruppen, också Hans Zackrisson från Fogspecialisten AB, det företag i landet som kanske kommit längst i att tillämpa modern miljöanpassad teknik för sanering av PCB-fogar.

Som ett komplement till handledningen har varje miljökontor fått en förteckning på troliga berörda fastigheter i kommunen, d.v.s. sådana som är bebyggda med hus som uppförts 1956 - 73, de år då PCB-haltiga fogmassor kan ha använts. För s.k. skattebefriade byggnader, bl.a. skolor och sjukhus, saknas uppgifter om byggår i fastighetsregistren och i denna kategori innehåller miljökontorens förteckningar samtliga bebyggda fastigheter.

En fråga som detta gav upphov till var hur stor miljökontorens arbetsuppgift kan tänkas bli.

Utgående från förteckningarna kan det i en medelstor kommun bli ett par-tre hundra fastighetsägare som ska tillskrivas. Projektgruppen bedömer, utifrån erfarenheter från några redan inventerade kommuner, att omkring en tiondel av dessa fastighetsägare kan ha byggnader med fogmassa som innehåller PCB. Det skulle kunna innebära att av ett utskick på säg 200 brev kan det efter hand bli runt 20 saneringsärenden. Arbetsmängden bör därför kunna upplevas som rimlig och hanterbar av de flesta miljökontor, även om den naturligtvis inte är liten. Miljönyttan i förhållande till arbetsinsatsen bedöms som mycket hög, det handlar ju om att plocka bort ett av de allra värsta miljögifter vi känner ur kretsloppet.

En annan fråga gällde ersättningsfogmassa. Vad ska väljas för att inte bygga in nya problemämnen i husen? Det förekommer idag fogmassor som innehåller ftalater som är misstänkta "miljöbovar" eller isocyanater som är problematiska ur arbetsmiljösynpunkt. Men det finns fogmassor som inte innehåller något av dessa ämnen, bl.a. vissa kvalitéer av s.k. MS-polymer som kan användas i de allra flesta fall.

När arbetet nu kommer igång på allvar, flera kommuner har redan börjat med utskicken till fastighetsägarna och kommer att begära redovisning från dessa till hösten, kommer efter hand fler frågor upp.

Miljösamverkan har därför satt upp en lista med frågor och svar på sin hemsida. Listan byggs på efter hand och det kan därför finnas anledning att titta på den då och då, och kanske skicka in en egen fråga vilket man enkelt gör direkt från hemsidan. Adressen är www.vgregion.se/miljo klicka på Miljösamverkan - Delprojekt, alla aktuella - Uppföljning av PCB-Fria Fogar - Frågor & svar.

Lasse Lind

[Till Innehåll](#)

Förbjudet köldmedium används

Sedan årsskiftet är det inte längre tillåtet att använda CFC, undantaget enhetsaggregat under 900 g. I Trollhättan driver vi ett projekt där vi tittar på verksamhetsutövare som kan tänkas ha mindre mängder, då vi förmodade att det finns en del kvar bland dem som inte behövt anmäla sitt innehav (under 10 kg köldmedier). Vi konstaterar efter att ha besökt ett 20-tal mindre livsmedelslokaler att förbudet inte är uppmärksammat fullt ut. Bland dem som sköter den årliga tillsynen, vilket gäller alla platsbyggda aggregat, är CFC borttaget. Där ser vi att kylföretagen haft stor betydelse. Bland övriga finns ett tillsynsbehov.

För mer information kontakta Mikael Asplund, tel 0520-497485, mikael.asplund@SNABELA.trollhattan.se

[Till Innehåll](#)

Ett pussel för miljön

Kompassriktningen är lagd inom Västra Götalandsregionen. Den

politiska ambitionsnivån för den offentliga sektorns produktionskök, skolor, daghem, sjukhus med flera är en femprocentig konsumtion av ekologiskt producerade produkter år 2001, därefter en årlig ökning med fem procent.

Inriktningen mot de offentliga köken har flera orsaker. En är de stora livsmedelskvantiteterna som årligen köps in av kommuner och landsting. Det blir många ton morötter, potatis och tomater på ett år! En annan är "köptroheten" där anbuden spelar en avgörande roll. En tredje är rollen som "god förebild" för matgästerna. Detta är signaler som, alla tre, anger färdriktningen!

Alla bitar behövs

Ett led i arbetet är miljönämndens uttalade stöd av projektet "Ökad användning av närproducerade och ekologiskt producerade livsmedel inom offentliga sektorn" som drivs av Hushållningssällskapen i Västra Götaland med undertecknad som projektledare.

Finansiärer är miljönämnden i Västra Götaland, Folkhälsokommittén samt Hushållningssällskapen i Västra Götaland. Flera inbjudes! Bakgrunden till projektet är att livsmedelskedjan med dess förgreningar, transporter, energiförbrukning, produktion, förädling, konsumtion med mera är en av våra stora miljöbelastare såväl lokalt som globalt.

Med tanke på att Västra Götaland är Sveriges största matregion, så är vi alla viktiga pusselbitar i arbetet med att skapa en livsmedelsförsörjning som är skonsam mot människor, djur och natur. Projektets huvudmål är att skapa en god livsmiljö och befrämja en god hälsa. Delmålet är att ge Västra Götaland en tydlig miljöprofil samt bidra till att regionen blir en spjutspets i miljöarbetet.

Målen kan uppnås genom att

- öka miljömedvetandet samt kunskapen om närproducerade och ekologiska livsmedel
- skapa förutsättningar för och stimulera konsumtionen av närproducerade och ekologiska produkter
- skapa en dialog mellan producenter och konsumenter

Ett "jättearbete"!! Ja, och för att lyckas med det behövs allas vår delaktighet, ett långsiktigt arbete - "Rom byggdes inte på en dag" - samt ett helhetsperspektiv.

Låt oss se miljöarbetet som ett pussel där varje bit behövs och bitarna tillsammans skapar bilden!

Steg för steg

Var, med vad, när, hur skall vi börja? Det behövs många olika hjälpmedel när något skall byggas. I projektet kommer vi att erbjuda en verktygslåda ur vilken var och en väljer verktyg efter behov. Det är med andra ord inga färdiga teoretiska "paketlösningar" som kommer att erbjudas utan miljöarbetet skall ha en praktiskt konkret verklighetsinriktning.

Projektet bygger på arbetssättet "steg för steg" - och kan delas in i fem olika faser.

Motivation, policy och utvecklingsfasen - här sker avstampet och målgrupper är politiker, inköpare samt verksamhetsansvariga inom kommuner och landsting. **Kompetensfasen** som riktar sig mot all personal som arbetar med mat och måltider inom den offentliga sektorn. **Förändringsfasen** vilken bygger på allas delaktighet samt **utvärderingsfasen**. **"Gå vidare"** är fasen som ständigt pågår. Faserna går självklart i varandra, vilket ibland kanske kräver att man tar ett steg tillbaka. Helheten har tidigare poängterats och då är det naturligt att ett samarbete och en samordning sker med andra miljöprojekt i regionen.

Arbetet är långsiktigt och sker steg för steg av många människor. Delaktigheten är oerhört viktig. Kontakta gärna undertecknad för mer information.

Projektet vill också understryka vikten av att inte se miljöarbetet i svart eller vitt eller som allt eller inget. Varje litet steg är ett steg i rätt riktning. Det är ett digert arbete som ligger framför oss, men för varje pusselbit som kommer på plats framträder bilden allt tydligare.

Kristina Sjöholm
Projektledare, Hushållningssällskapet, Vänersborg tel 0521-26 04 50

[Till Innehåll](#)

Blästring av fartygsskrov

Blästring av fartyg vid kaj och i dockor är ett fenomen som förekommer i flera av regionens kommuner och där medför miljöproblem i form av blästeravfall och buller. Miljökontoren i dessa kommuner har under ett antal år lagt ner mycket arbete på anmälningar, inspektioner, samtal och råd vid beskrivna verksamheter utan att få någon riktig ordning på problemen. Göteborgsregionens kommunalförbund kommer inom kort att påbörja ett projekt med syftet att arbeta fram ett sätt att komma till rätta med problemen.

För mer information kontakta Monica Lundberg, tel 031-335 54 79,
molsNABELAgbgreg.kommunalforbund.se

[Till Innehåll](#)

Kontakta oss

Projektledare Lasse Lind, tel 0532-714 47, fax 0532-710 44,
lasse.lindSNABELAmailbox.swipnet.se

Övriga i arbetsgruppen

Gudrun Törnström, Länsstyrelsen, 031-60 50 73,
gudrun.tornstromSNABELAo.lst.se

Ingela Höök, Länsstyrelsen, 031-60 52 18,
ingela.hookSNABELAo.lst.se

Leif Olofsson, Västra Götalandsregionen, 033-17 48 25,
leif.olofssonSNABELAvregion.se

Herman Heijmans, Göteborgsregionens kommunalförbund, 031-335 51
12, hehSNABELAgbgreg.kommunalforbund.se

Jonny Sandström, Miljökontoret Trollhättan, 0520-49 74 71,
jonny.sandstromSNABELAtrollhattan.se

Eva Berglund, Bygg- och miljöförvaltningen Tibro, 0504-181 45,
eva.berglundSNABELAtibro.se

Bo Svärd, Miljöförvaltningen Göteborg, 031-61 26 94,
bo.svardSNABELAmiljo.goteborg.se

Anders Fransson, Miljökontoret Lysekil, 0523-192 25,
anders.franssonSNABELAlysekil.se

Sven-Åke Johansson, Älvsborgs kommunförbund, 0521-27 10 02,
sven-ake.johanssonSNABELAp.komforb.se

Beställning av material: kontakta Iris Lööf på Miljösekretariatet, tel
033-17 48 27, fax 033-17 48 05, iris.loofSNABELAvregion.se

[Till Innehåll](#)

MVG

Ägare: Västra Götalandsregionens Miljösekretariat, tel 033-17 48 00

Redaktionsansvarig: Lasse Lind

Layout: Jenny Lönnqvist, Ordform, tel 0520-170 88

MVG finns också på Internet på www.vgregion/miljo under Miljösamverkan

Bidrag till nästa nummer vill vi ha senast 20 maj 2000 via e-post lasse.lindSNABELAmailbox.swipnet.se eller fax 0532-710 44

[Till Innehåll](#)

[Åter till Miljösamverkans startsida](#)

Inlagd/uppdaterad 2000-04-27 Informationsansvarig: [Lasse Lind](#)

Miljösamverkan Västra Götaland, Miljösekretariatet, Västra Götalandsregionen
Box 1726, 501 17 Borås, tel vx 033-17 48 00.